

Prv ý (poručenský) s o u d nevyhověl návrhu advokáta dr. Františka Č., aby mu byla podle § 16 (4) adv. ř. poukázána na úhradu jeho odměny za vynaloženou práci a čas určitá částka z peněz složených pro nezl. Emilii Š. do hromadné sirotčí pokladny a jichž nezl. Emilie Š. získala ve sporu o náhradu škody, v němž ji dr. František Č. zastupoval jako ustanovený zástupce chudých. Své rozhodnutí opřel první soud o to, že není tu jednak souhlasu poručníka dítěte k poukazu peněz, jednak o to, že nabytá částka není tak velká, aby odůvodnila odnětí práva chudých nezletilých. Re k u r s n í s o u d uložil prvému soudu, aby po doplnění řízení znovu rozhodl vycházející z názoru, že předpis § 16 (4) adv. řádu je předpisem samostatným a že podle něho nesejde na tom, zda jest u chudé strany odůvodněno odnětí práva chudých či nikoliv. •

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Nesejde na tom, zda vůbec a do jaké míry může advokát palmární pohledávku vymáhati na straně, kterou zastupoval, také v případě § 16 odst. 4 adv. ř. jen sporem, když strana odpírá ji zaplatiti. Odpůrce nezletilých stěžovatelky, odvolávaje se na řečený zákonný předpis, žádal totiž podáním ze dne 7. února 1939 u poručenského soudu, aby mu byla účtovaná palmární pohledávka poukázána ze sirotčí pokladny z peněz, jichž stěžovatelka nabyla ve sporu, v němž ji zastupoval jako zástupce chudých a jež pro ni budou uloženy do sirotčí pokladny. O tomto návrhu mohl a směl poručenský soud rozhodnouti v řízení nesporném, aniž vybočil z mezí své zákonné působnosti. Není tu proto zametečnosti podle § 41 lit. d) nesp. říz. Prvním předpokladem pro to, aby takovému návrhu bylo vyhověno v nesporném řízení, byl však souhlas zákonného zástupce nezletilých. V souzeném případě však tu souhlasu poručníka nebylo, proto první soud právem nevyhověl návrhu stěžovatelčina odpůrce na poukaz peněz stěžovatelčiných ze sirotčí pokladny, když poručník stěžovatelčin souhlas výslovně odepřel. Souhlas takový jako právní jednání nemůže nahraditi usnesení poručenského soudu a ani usnesení soudu rekursního. Bylo proto obnoviti usnesení prvního soudu, protože dodatečného šetření rekursním soudem nařízeného nebylo potřebí a nesejde zatím ani na tom, zda je správný názor rekursního soudu, pokud jde o výklad § 16 (4) adv. řádu, případně v souvislosti s novějším ustanovením c. ř. s. o právu chudých.

Čís. 17435.

Byly-li děti podle dohody uzavřené mezi rozvedenými manžely (§ 142 obč. zák.) ponechány se schválením opatrovnického soudu ve výživě a výchově matčině a zavázal-li se manželský otec k placení výživného pro ně v penězích, nemění se na jeho závazku platiti výživné v p e n ě z í c h nic později vydaným usnesením opatrovnického soudu, které ukládá matce vydání dětí do výživy a výchovy otci, ledaže by se děti ocitly opět v jeho výživě a výchově.

Uvedeným usnesením vznikl otci jen proti matce dětí nárok na jejich vydání, vydání takového usnesení však ještě není skutečností zrušující nebo zastavující exekuci vymáhaný nárok dětí na výživné v penězích (§ 35 ex. ř.).

(Rozh. ze dne 26. října 1939, Rv I 2451/38.)

Notářským spisem ze dne 11. dubna 1931 uzavřeným mezi žalobcem a jeho manželkou Anitou S. a schváleným opatrovnickým soudem dne 1. června 1936 zavázal se žalobce platit žalovaným svým nezl. dětem každému 400 K měsíčně předem na výživě k rukám jejich matky Anity S., dokud budou v opatrování a zaopatření matčině. Žalobce přednesl, že na podkladě tohoto notářského spisu vedou žalovaní proti němu exekuci k vydobytí zadrželého výživného, jakož i exekuci k zajištění měsíčního výživného od 1. října 1937 do 30. září 1938 zabavením dvou třetin jeho služebních platů. Nárok z tohoto notářského spisu však podle tvrzení žalobce zanikl tím, že usnesením opatrovnického soudu ze dne 17. prosince 1935 byli oba žalovaní odňati z výchovy své matky a svěřeny k další výchově žalobci. Domáhá se proto žalobce výroku, že exekuce vedená proti němu žalovaným k vydobytí (zajištění) výživného jest podle § 35 ex. ř. nepřipustná. Nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Nejprve jest řešiti otázku, zda by usnesení opatrovnického soudu ze dne 17. prosince 1935, i kdyby bylo bezvadné po stránce formální (§ 33 nesp. říz.), bylo skutečností zrušující nebo zastavující nárok žalovaných z notářského spisu ze dne 11. dubna 1931 (§ 35 ex. ř.). Žalovaní nezletilci byli sice jako účastníci v řízení o žalobcově návrhu na jejich odnětí z výživy matčiny zastoupeni, avšak usnesení ze dne 17. prosince 1935 neobsahuje rozhodnutí o jejich nároku na výživné v penězích, nýbrž ukládá toliko matce, »aby je po právní moci žalobci do další výchovy předala«. Žalobce aniž tvrdil, že se pokusil o výkon tohoto usnesení, vyvozuje z pouhé skutečnosti, že matce Anně S. bylo uloženo vydání dětí, oživenutí vyživovací povinnosti vůči žalovaným in natura a zánik povinnosti platit jim výživné v penězích. Tomu však tak není. Zásadu vyslovenou v rozh. č. 6200 a 9572 Sb. n. s., v nichž šlo o uložení vyživovací povinnosti, nelze rozšiřovati na souzenou věc, která má zcela jiný skutkový základ. Usnesením ze dne 17. prosince 1935 vznikl žalobci toliko vůči matce žalovaných Anně S. nárok na odevzdání dětí, jinak však jeho vyživovací závazek vůči žalovaným zůstal nezměněn až do té doby, kdy by se žalované ocitly v jeho výživě a výchově. Nutno mítí především na zřeteli zájem dětí (§§ 21, 142 obč. zák) a musí proto býti čeleno nebezpečí, že by byly pro neshody rodičů případně vydány nebezpečí nouze. Usnesením ze dne 17. prosince 1935 nebyla ani zrušena, ani zastavena vyživovací povinnost žalobcova, stanovená v penězích.

S tohoto právního hlediska není třeba se zabývatí vytýkanou zmatečností a otázkou pravoplatnosti usnesení ze dne 17. prosince 1935, neboť i kdyby bylo formálně v právní moci, nemůže založiti žalobní nárok, jehož se žalobce domáhá.

Čs. 17436.

**Zamlčení již zřízené zástavy (§ 107, odst. 2, knih. zák.) nemá v zá-
pětí neplatnost zápisu zástavního práva; knihovní vlastník není oprávněn
z toho důvodu se domáhati výmazu zástavního práva.**

(Rozh. ze dne 26. října 1939, Rv I 756/39.)

Žalobce přednesl, že žalovaná prodala trhovou smlouvou ze dne 7. června 1936 Dru Karlu Z. $\frac{3}{4}$ velkostatku, zapsaného ve vložce č. 651 zemských desk českých spolu se $\frac{3}{4}$ nemovitostí rustikálních, zapsaných ve vložkách č. 12, 38 a 125 pozemkové knihy pro kat. území J. a s jednou polovinou nemovitostí rustikálních, zapsaných ve vložkách č. 70 pozemkové knihy pro kat. území J., č. 81 a 142 pozemkové knihy pro kat. území V. a č. 72 pozemkové knihy pro kat. území C. za celkovou kupní cenu 1,800.000, při čemž kupující převzal na srážku z této tržové ceny hypotekární závazky na 200.000 K a 500.000 K, dalších 200.000 K zaplatil hotově a pro zbývajících nedoplatek kupní ceny 900.000 K svolil k zastavení koupených nemovitostí. Žalobce se domáhá mimo jiné zjištění, že zástavní právo zřízené a váznoucí na uvedených rustikálních nemovitostech pro tuto udánlivou pohledávku žalované jest od původu neplatné a, že jest žalovaná povinna svoliti k jeho výmazu. Tyrdí k opodstatnění žalobního nároku, že při vkladu tohoto zástavního práva v oněch vložkách nebylo žalovanou v žádosti uvedeno a soudem vyznačeno, že jde o společnou hypotéku se zástavním právem zřízeným dříve již ve vložce č. 651 českých desk zemských. **P r v ý s o u d** uznal podle žaloby. **O d v o l a c í s o u d** zamítl žalobu. **D ů v o d y:** Podle § 107 knih. zák. jest povinen věřitel, jenž žádá o rozšíření zástavního práva váznoucího již pro jeho pohledávku, oznámiti zástavu pro tuto pohledávku již zřízenou, aby byl poznamenán společný závazek. Škodu povstalou zamlčením již zřízené zástavy ponese věřitel. Nebyl-li společný závazek z jakéhokoliv důvodu poznamenán, může hypotekární dlužník požádati za jeho poznámku. Náklady tím způsobené nahradí věřitel, postihuje-li ho v tom nějaké zavinění. Shledá-li knihovní soud, povoluje vklad anebo záznam zástavního práva pro pohledávku, že je zapsáno zástavní právo pro tuto pohledávku v jeho knihách anebo v knihách jiného knihovního soudu, má k tomu přihlížeti z úřední povinnosti a pokládati vložku, ve které jest právo zapsáno, za hlavní vložku a zpravit o tom knihovní soudy, v jejichž knihách jest již pohledávka zapsána. Z té okolnosti, že žalovaná porušila povinnost v odst. 1 cit. paragrafu jí uloženou, že totiž při rozšíření zástavního práva — pro její pohledávku ve vložce č. 651 zemských desk českých již zřízeného — na vložky rustikální nežádala o poznamenání společného závazku s vložkou